

Красько Ірина Андріївна,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: старший
викладач кафедри теорії держави
та права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук **Харченко Н. П.**

ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ В МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ У ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ

Безспірним є той факт, що сучасна Україна знаходиться на етапі розбудови правової держави, тому одним із головних аспектів розвитку кожного індивіда є висока правова культура. При цьому, на наше переконання, чільне місце у системі суб'єктів, які повинні володіти високим рівнем правової культури, відводиться працівникам правоохоронних органів, які є уособленням законності та правопорядку в державі.

Саме тому, ще на етапі підготовки кваліфікованих кадрів вищі заклади освіти, зокрема вищі заклади освіти Міністерства внутрішніх справ України, які готують майбутні кадри для правоохоронних органів, повинні приділяти достатню увагу формуванню правової культури у курсантів цих закладів, у тому числі шляхом здійснення правового виховання, яке є невід'ємним елементом правової культури особи.

Основними завданнями вищих навчальних закладів в системі МВС є:

– освітня діяльність з підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та спеціалізації фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів згідно зі стандартами вищої освіти;

– виконання державного замовлення та угод на підготовку фахівців з вищою освітою;

– наукова, науково-педагогічна, науково-практична, науково-технічна і культурно-виховна діяльність; підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів для МВС та їх атестація;

– спеціальна курсова підготовка;

– довузівська профорієнтаційна підготовка учнів шкіл, ліцеїв, гімназій та інших загальноосвітніх навчальних закладів, а також інших осіб, які мають право вступу до ВНЗ [1].

При цьому звернемо також увагу на позицію науковців Т. П. Кучай та О. В. Кучай, які слушно зазначають, що формування правової культури та правового виховання здійснюється на всіх етапах становлення особистості, однак в силу вікових психологічних особливостей цей процес особливо активізується саме в період навчання особи в закладах вищої освіти при освоєнні правових та професійних дисциплін [2, с. 102].

За вірного підходу до способів правового виховання курсантів в закладах МВС України на етапі їх навчання, ймовірність формування в них достатнього рівня правової культури є найбільшою, що, безспірно, у подальшому позитивно впливатиме на їх професійну діяльність.

Оскільки, одним з основних завдань правового виховання є поширення серед студентів знання законів, систематичне інформування про зміни законодавства та актуальні проблеми, невід'ємним елементом правового виховання курсантів в закладах МВС України є отримання правової освіти.

Правова освіта передбачає наявність в курсантів в закладах МВС України сукупності правових та професійних знань, поглядів, переконань, правових установок тощо, які надають їм можливість правильно оцінити соціальну роль права як рівної міри свободи, справедливості, захисту її прав і законних інтересів [3, с. 17–18].

Однією з провідних галузей права для майбутніх працівників правоохоронних органів є кримінальне право. Саме тому у процесі формування правової освіти необхідно приділяти значну увагу дослідженню теоретико-правовим положенням Кримінального кодексу України як основного джерела кримінального права України. Особливо актуальним є дослідження курсантами закладів МВС України поняття та характерних ознак кримінальних проступків як виду кримінальних правопорушень., їх різноманіття, особливості структури та вивчення складів конкретних кримінальних проступків наведених КК України та особливостей здійснення їх кримінально-правової кваліфікації.

Соціальну сутність кримінального правопорушення виражає така матеріальна ознака як суспільна небезпека, адже роз'яснює

чому те чи інше діяння віднесено до категорії карних. Суспільна небезпека та суспільна шкідливість – однопорядкові явища. Різниця між проступком і кримінальним правопорушенням полягає, насамперед, у мірі їх небезпеки для суспільства. Закріплення кримінальним законом класифікації (категоризації) кримінальних правопорушень має фундаментальне значення для всієї системи кримінального законодавства.

До того ж курсанти ВНЗ системи МВС України мають вивчати не лише кримінальне чи адміністративне право, а й кримінологію як науку, яка досліджує детермінанти кримінальних проступків, особливості кримінологічної характеристики особистості, яка вчиняє проступки. Саме превентивна діяльність щодо правопорушень є важливим напрямом майбутніх правоохоронців.

Отже, дослідження різноманітних аспектів інституту кримінального проступку є необхідним елементом механізму правового виховання курсантів в закладах МВС України. Такий підхід дозволяє сформувати у курсантів закладів МВС України достатній рівень професійних знань про такий вид кримінальних правопорушень як кримінальний проступок, а також сформувати нетерпиме ставлення у цілому до кримінальних правопорушень, які характеризується найбільшим ступенем суспільної небезпеки, завдяки чому досягається ще одне завдання правового виховання – формування нетерпимого ставлення до злочинності у суспільстві.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про вищі навчальні заклади МВС : наказ МВС України від 14 лют. 2008 р. № 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-08>.
2. Кучай Т. П., Кучай О. В. Правове виховання як основа правової культури майбутніх фахівців закладів вищої освіти. *Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія»*. 2019. Вип. 61. С. 98–103.
3. Міхайліна Т. В. Правова освіта та правове виховання: аспекти співвідношення у процесі формування правосвідомості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. № 3. С. 17–20. (Серія «Юридичні науки»).